

Даниела Петкова, изпълнителен директор на ПОК „Доверие“

Г-жа Петкова, разкажете повече за възникналия спор по повод промените в данъчното законодателство, засягащо личните вноски в доброволен фонд и резултатите от срещата на асоциацията на пенсионните фондове с финансовия министър Пламен Орешарски...

- За спор едва ли може да се говори. Бяхме свидетели на предложени промени в Закона за облагане на доходите на физическите лица, които засягат пряко развитието на дейността по допълнително добровол-

според мен, след като въпросът излезе в публичното пространство, с него да се ангажират и различни политически сили. Представихме своите виждания и обменихме идеи с НДСВ за развитието на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване и пенсионно-осигурителната система като цяло. Радващо е, че те осъзнават важността на нашата дейност и ролята, която частните дружества и допълнителното пенсионно осигуряване ще имат за решаването на въпроса с пенсионните доходи в бъдеще. Може да бъде

рода си между специализирани в нашата бранш и ръководство на парламентарно представена политическа сила, да е началото на поредица от такива. Също така се надявам тя да се превърне в начало на процес на изграждане на цялостна държавна политика за развитието на допълнителното пенсионно осигуряване на капиталов принцип. До този момент дискусиите се въртят около въпроса дали да има или да няма такъв принцип в пенсионното осигуряване. Време е да се осъзнае, че това е единственият на-

ПРОМЕНЕНИТЕ В ДАНЪЧНИТЕ ЗАКОНИ БЯХА КРАЧКА НАЗАД...

● **Нужна е цялостна държавна политика за развитието на допълнителното пенсионно осигуряване на капиталов принцип**

но пенсионно осигуряване и дават лош сигнал за развитието на пазара в бъдеще. Това ни накара да представим становището на БАДДПО публично и да се срещнем с министъра на финансите и неговия екип, за да изгладим възникналите противоречия.

- Според вас кои бяха промените, създаващи най-сериозен проблем пред доброволното осигуряване, или т.нар. трети стълб на осигурителната система?

- Две са промените, които създават сериозен проблем от гледна точка на крайната цел на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване. А именно премахването на окончателния данък при изтегляне на средства от индивидуалната партида преди пенсиониране и въвеждането на допълнителен лимит от не повече от 720 лв. годишно към сега действащия режим за данъчно облекчение на личните вноски в размер на 10% от годишния доход.

- Къде виждате вие проблема, при условие че се премахва един данък, а собствените ви разчети и нивото на доходи в страната показват, че хората с доходи над 600 лв. месечно не представляват голяма част от работещото население и в този смисъл едва ли въвеждането на лимит от 720 лв. годишно ще засегне сериозно част от настоящите и бъдещите клиенти на доброволните фондове?

- Обикновено премахването на един данък следва да се приветства наистина, но не и в този случай. В крайна сметка доброволното пенсионно осигуряване има за цел да формира по-висок пенсионен доход. Държавата съвсем правилно стимулира та-

зи дейност с данъчно облекчение на входа на системата, но тя го прави именно защото, стимулирайки спестяването в доброволни фондове, очаква така да реши въпроса с размера на пенсиите и стандарта на живот на възрастните хора в бъдеще. Искам много настойчиво да подчертая, че средствата, които едно лице влага в пенсионен фонд с лични вноски заедно с разпределения доход върху тях, са негова собственост и то може да разполага с тях във всеки един момент, когато пожелае. Но е редно в случаите, в които то е ползвало данъчна преференция на входа, а след това ги изтегли предсрочно и с това промени тяхното предназначение, да плати дължимия данък. В този смисъл премахването на окончателния данък при предсрочно изтегляне представлява лош сигнал за вложителите в доброволен фонд и крие риска тази форма на дългосрочно, целево спестяване да започне да се използва преимуществено с цел намаляване на дължимите данъци, което не е в интерес на нито една от страните, участващи в процеса.

- Въвеждането на лимит от 720 лева годишно не ограничава ли този риск?

- Що се отнася до лимита, на пръв поглед той има точно такъв възпиращ ефект и както правилно отбелязахте, доходите на населението са такива, че едва ли в момента засегнатите от въвеждането му ще бъдат много. И е така, и не е така.

На първо място въвеждането на какъвто и да е лимит при отсъствието на данък на изхода не може да възпре или намали желанието на хората, които искат да на-

малят своите данъци, дори в рамките на въведения лимит. Сами може да изчислите, а се появили и такива сметки, какво би се случило, ако 1 милион работещи граждани вземат решение да вложат 720 лв. годишно в доброволен фонд и ги изтеглят през следващата година с цел спестяване на данък. Реализирането на подобен сценарий независимо от мащабата му би нанесло сериозни загуби на фиска, би затормозило дейността на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване и би нанесло сериозен удар върху граденото с години доверие. Не бива да се пренебрегва фактът, че извършването на подобна операция би увеличило неимоверно приходите от такси на дружествата и тяхната печалба, което може да изкуши някои от играчите на пазара активно да пропагандират тази възможност. След това въвеждането на лимит като абсолютна стойност винаги представлява проблем, защото се очаква доходите на населението да нарастват, което означава, че тази абсолютна сума постоянно ще изостава и ще се налага да бъде актуализирана. Не на последно място трябва да се отбележи, че хората с доходи над 600 лв. месечно са около 170 000 души, което представлява сериозен пазар, на който дружествата постоянно работят. Техният брой постоянно нараства и те трябва да имат съществен стимул да правят доброволно осигуряване. Защото няма спор, че това е единствената общодостъпна форма за осигуряване на приемлив жизнен стандарт след пенсиониране и колкото повече хора и по-бързо осъзнаят това, толкова по-скоро този проблем ще намери сво-

ето решение. В този смисъл предложените промени бяха крачка назад и е нормално като експерти да реагираме навременно.

- Какво ви казаха на срещата в Министерството на финансите и защо толкова бързо се съгласиха с вашите възражения?

- Чухме мотивите за предложените данъчни промени и те бяха ясни и професионално обосновани, от своя страна ние изложихме своята позиция, която беше приета от екипа на Министерството на финансите. Постигнахме ръзбирателство заедно да търсим изход от проблемните зони, свързани преди всичко с възможността данъчната администрация да контролира дължимия данък при предсрочно изтегляне. Проблемът тук се състои в това, че в партията на едно лице може да има вноски, за които то е ползвало данъчна преференция, но може да има и такива, за които не е. При предсрочно изтегляне нито дружеството, нито данъчните служители са в състояние да удостоверят коя част от партидата трябва да бъде обложена и на този казус следва да намерим съвместно решение. Също така убедихме представителите от министерството, че лимитът за вноски, освободени от данък, трябва да е величина, която следва нарастването на доходите, а не абсолютна сума. Логична и приемлива в това отношение се оказа идеята тази величина да е максималният осигурителен доход.

- След срещата с министъра на финансите на 24 юли т.г. бяхте поканени от политическото ръководство на НДСВ... Какво дискутирахте и до какви споразумения стигнахте?

- Съвсем нормално е

приветствано и решението на НДСВ да се ангажират политически с още една промяна в данъчното законодателство, засягаща родените преди 31.12.1959 г., които са лишени от възможността да се осигуряват в универсален фонд. Те имат възможност да формират по-висока пенсия само чрез правене на вноски в доброволен фонд. Затова при гласуването на ЗОДФЛ в Народното събрание ще бъде предложена поправка и данъчната преференция за тези лица да бъде два пъти по-висока от преференциите за по-младите. Така държавата ще стимулира хората да правят по-високи вноски в доброволен фонд, за които ще ползват данъчно облекчение.

- 10 на сто от доходите на хората, но не повече от 10 на сто от максималния осигурителен доход, който към момента е 1400 лева, да могат да отиват в доброволно пенсионно осигуряване за допълнителна пенсия - това ли е новото изменение на проекта на ЗОДФЛ и смятате ли, че това ви удовлетворява като специалисти?

- Да, удовлетворява ни напълно, като се надяваме, че при гласуването на данъчните закони ще бъде прието и предложението за родените преди 31.12.1959 г. размерът на данъчното облекчение да бъде до 20 на сто от облагаемия доход.

- Ще разговаряте ли и с други политически сили, за да потърсите подкрепа?

- Ние винаги сме отворени за разговори с всички политически сили, които имат желание да помогнат за успешно развитие на реформата в пенсионноосигурителната система. Надявам се, че срещата с НДСВ, която е първа по

чин за повишаване на пенсионния доход на работещите в момента. Каквито и промени да се извършват в ДОО (точки, възраст, формули и т.н.), размерът на държавната пенсия ще продължава да бъде крайно недостатъчен за нормален живот след пенсиониране. Изключително важно е държавата да има политика за развитието на осигуряването на капиталов принцип в частни фондове и да не се изменят конюнктурно и частично отделни елементи от действащия успешно в страната пенсионен модел.

- И накрая, смятате ли, че „трикракото столче“ на пенсионния модел, както обикновено се шегувате, ще се укрепи с направените впоследствие корекции на проектозакона?

- Смятаме, че корекциите са в правилната посока, а дискусиата, която бе предизвикана в резултат от предложените промени, и начинът, по който се води, е изключително полезна и ще доведе до още по-добри решения. Изключително сме благодарни за подкрепата на медиите по този въпрос, за конструктивността, проявена от екипа на Министерството на финансите, както и на политическите сили. Реформата в пенсионноосигурителната система е направена така, че с помощта на нейните три стълба - държавно обществено осигуряване, допълнително задължително и допълнително доброволно осигуряване - да се постигнат пенсионни доходи в общоприетия европейски размер от 70%-80% от последния трудов доход. Взетите решения ни дават увереност, че този резултат ще може да бъде постигнат.

Интервю на ИЛЕАНА СТОЯНОВА